

med češkim in slovaškim naziranjem ter političnim in jezikovnim prizadevanjem, nam postanejo logični in jasni z vsemi svojimi odmevanji v sedanjosti. Rodovnik vodilnih čeških slavistov je izpeljan z zgledno nazornostjo. Plastično je orisan znanstveni lik T. G. Masaryka. Med sodobnimi slavisti podčrtuje Murko posebno delo Franka Wollmana, ki je njegovi vsestranosti duhovno in metodično gotovo najbližji.

Frst.

Jaro Hilbert. — Un affort. Numéro spécial à l'occasion du 10e anniversaire d'activité en Egypte du peintre J. H. (Mars 1926—1936.)

Prijatelji in občudovalci umetnosti ljubljanskega rojaka Jara Hilberta v Kajiru so izdali to enodnevnicu, da ga počaste ob desetletnici njegovega bivanja in delovanja v Egiptu. Sestavki, ki jih je narekovalo, kakor se čuti, prijateljsko čuvstvovanje do umetnika, so sledeči: André de Launois, Uvod; Georges Henein, Jaro Hilbert (strnjen pregled življenja, razvoja in dela); Aride Revo, Delo Jara Hilberta; R. P. A. B. Carrière, O. P., »Zadnja večerja«; Cheikh Moustapha Abdel Razeq, profesor muslimanske filozofije na egiptovski univerzi, Jaro H. in Egipt; Raoul Rousseau, S prijateljske strani; Robert Blum, Hilbert; Gabriel Boctor, O Hilbertovem ateljeju; Gaston Berthey, Jaro H., slovanski slikar; Jeanne Marques, Hilbertov način. Knjižica vsebuje razen teksta Hilbertovo fotografijo in 11 posnetkov njegovih del.

Značilno je, da je Egipt Hilberta popolnoma prerodil, kakor bi bil tam resnično našel tisto obljubljeno deželo svojega življenja, kjer se je njegov umetniški talent šele mogel razviti. Soglasna je sodba, da je postal Hilbert tudi zares egiptovski slikar. R. Blum se spominja njegove prve razstave v nekem zasebnem salonu: Zdelo se je, kakor da ta človek ni nikoli pogledal skozi okno v naravo in vso svojo inspiracijo črpal iz knjig, ki jih je čital iz lastne domišljije. Razstavljena dela so bila talentirana, manjkalo pa jim je zraka. Kako se je Hilbert v Egiptu spremenil! Odkril je svet izven delavnice in tam tudi našel svoj pravi slikarski in vsebinski izraz. Tudi mi se še spominjamo njegove razstave v Ljubljani malo pred odhodom v Orient. Bila so to nekako dela, s katerimi se je predstavil pozneje v Kajiru. Bolj fantastičnega, naravnost spiritistično naravi odtujenega slikarja Slovenija še ni videla, če izvzamemo nekatera Cudermanova, čisto mladostno razpoložena dela. L. 1926. je prišel v Egipt. Uveljaviti se v tujem ozračju, ni majhna reč! Hilbert se je v polni meri uveljavil. Dve leti nato se mu je ponudila ugodna prilika, ki mu je omogočila obstoj. Profesor Scarcelli, ki je vodil v Kajiru slikarsko šolo, je zapuščal Egipt in skupina njegovih učencev je naprosila Hilberta, naj jih poučuje dalje. Tako je nastala njegova, sedaj ugledna slikarska šola. Novih pobud mu je dala pred nekaj leti pot v Palestino. Izdelal si je način, ob katerem je težko reči, katera evropska šola bi mu bila dala pobudo zanj. Vsekakor je bistveno različen od načina njegovih mladostnih del. Postal je po svoje izrazit rutiniranec. S svojo tehniko enako obvladuje orientalsko krajino kakor portret. Pravkar pa je dovršil na podlagi palestinskih vtisov eno svojih glavnih del, Zadnjo večerjo, realizirano v pristnem orientalskem izrazu.

Frst.